

Pravnik

2010

Prilozi

Tko je uopće Erasmo Rotterdamski? Crtice sa studentske razmjene u Rotterdamu, Nizozemska

Učeci međunarodno pravo na jednoj od noćnih smjena u Nacionalnoj i Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu uzela sam pauzu i otišla ispred ulaza udahnuti malo svježeg zraka. Nisam ni slutila da će informacija koju sam tada načula promijeniti moj život. Jedan prijatelj rekao je drugome – „Slušaj, Hrvatska je napokon dobila ID number od Europske Komisije i može sudjelovati u Erasmus programu. Ponuda sveučilišta nije prevelika, ali ima stvarno dobrih. Pogledaj si na www.unizg.hr.“

Još od srednje škole, a pogotovo kasnije tijekom studiranja velika mi je želja bila otići negdje u inozemstvo studirati. Ne otići u inozemstvo na put nego otići sama, na duže od tjedan dana, na nepoznato mjesto, studirati na engleskom, živjeti studentskim životom. Međutim, već sam se i pomirila sa činjenicom da dok ja studiram Erasmus program neće „doći“ u Hrvatsku i da će budući naraštaji uživati u boljim mogućnostima. Šok! Hrvatska je ušla! Brže-bolje proučila sam informacije na www.unizg.hr i shvatila da je rok prijave za svega 10-ak dana. Dokumentacija koju je bilo potrebno prikupiti za prijavu nije mi se činila uopće komplicirana – prijepis ocjena, motivation letter, potvrda o znanju stranog jezika i ispunjen application form. Od starijih kolega čula sam da će najvažniji kriterij za dobivanje mjesta na razmjeni biti godina studija. U ono vrijeme činilo mi se da nije nimalo izvjesno da ću dobiti razmjenu (što mi je sada, zapravo, smiješno). Svejedno, mislila sam si – „Kakva god konkurencija bila i kakvi god kriteriji bili, dokumentaciju sam već prikupila i poslati ću to pa kud puklo da puklo. Ako ništa, bar ću sljedeće godine moći reći – vidite, prijavila sam se ja i prošle godine, nisam uspjela, ali to bar dokazuje kolika je moja želja.“ Nepunih mjesec dana nakon predaje velike žute kuverte naslovljene na g. Baretića u tajništvu na TMT-u 3 došli su rezultati – primljena sam! Dobila sam svoj prvi izbor – Erasmus University u Rotterdamu u Nizozemskoj! Sljedećih par mjeseci prošlo je u borbi sa papirologijom i u zanemarivanju studentskih obveza jer sam glavom već bila tamo – u Nizozemskoj. Sjećam se da sam imala mnogo problema s papirologijom, no sada, nakon svega, takva sjećanja potisnuta su negdje duboko u zaborav. Sjećam se i, budući da smo troje kolega i ja prve osobe s fakulteta koji smo išli na razmjenu izuzevši jednu kolegicu koja je isto napravila u pred-erasmus periodu, svi smo zajedno sa Erasmus kordinatorom „tapkali u mraku“. Sjećam se i da sam u to vrijeme pogledala film „Španjolski apartman“ i pitala se – je li Erasmus stvarno takav?

Kao rezultat mojih problema sa zamršenih i teško ikome dokučivim svijetom papirologije – nisam mogla otići u Rotterdam na vrijeme jer mi je viza „kasnila“. *Introduction weekend* počeo je 1. rujna, a ja sam svaki dan sa spremljenim koferima čekala da me nazove g. diplomatski predstavnik iz nizozemske ambasade i kaže – „Stigla je“. Dogodilo se to 7. rujna i već sljedećeg dana bila sam u avionu za Schiphol, Amsterdam. Taj

osjećaj, uvijek svima kažem, je najčudniji – u isto vrijeme uzbuđenje, i veselje, i neznanje, i zabrinutost, i malo tuge i tisuće pitanja: „Gdje uopće idem? Gdje ću živjeti? Kako izgleda fakultet? Tko će mi biti prijatelj? Što će se dogoditi u Zagrebu dok me nema? Kako doći od Amsterdama do Rotterdama? O, Bože, je li meni sve ovo trebalo?“

S obzirom na to da sam propustila *introduction week*, prvih nekoliko dana bila sam izuzetno usamljena. Hodala sam po gradu sama i obavljala tisuće dodatnih procedura i – naravno – sređivala papirologiju. Jednu od tih prvih usamljenih večeri sjedeći ispred kompjutera mislila sam si – „Pa ovo je studentski dom, nisu li svi u istom „škripcu“ kao ja? Nikoga nema na hodnicima...“. Stvari su se promijenile u roku od 2 dana. Sljedeći dan vidjela sam tri azijskinje i jednu afroamerikanku sa Comparative Constitutional Law predavanja kako hodanju ispred mene prema domu. Nemajući što za izgubiti rekla sam „*Hi, girls, I saw you during the lecture. Where are you from?*“ Afroamerikanka, Erika rodom iz Paname koja živi u Seattle-u, a studira u New Yorku, postala mi je najbolja prijateljica. Već sljedeću večer s njom sam upoznala „ostatak ekipe“: Sebastiena, Sofiu i Claire iz Francuske, Richarda iz Češke, Lauru i Ilinku iz Rumunjske, Carlesa, Bertu i Jordija iz Španjolske, Konrada i Barta iz Poljske, Jimenu iz Meksika,...bilo je tu i mnogo više studenta iz raznih dijelova svijeta, ali svi prije nabrojani činili su „*the crew*“ i stalno smo i apsolutno sve radili zajedno – od izlazaka, učenja, kuhanja, putovanja, običnih druženja uz Monopoly, Twister, karte ili Nintendo igrice.

Ono što me oduševilo jest – fakultet. Iako sam očekivala stvarno odličan fakultet, sjećam se da mi je prva reakcija kad sam došla na kampus bila samo – „Wooooow“. Da „pustiš“ studenta na tom kampusu s ciljem da nađe nešto što treba, a nema – teško da bi uspio – osim zgrada svih mogućih fakuleta tu je i velika knjižnica, *sportsbuilding*, pet restorana, nekolicina kafića, kopiraone, pc-labovi, kompjuteri na hodnicima za brzi pristup (kada, recimo, zaboraviš u koju učionu trebaš ići). Ono što je još bolje od opremljenosti fakulteta jest pristup studentima. *Exchange student manager* pokazao se kao osoba koja je tu u svakome trenutku za bilo kakvo pitanje. Profesori i način rada su me oduševili – na predavanjima i seminarima treba se biti stalno, i uvijek dolaziti pripremljen, piše se mnogo radova, i nitko ne traži da znate išta napamet. Razumjeti problematiku, znati gdje naći informacije koje trebate, kad ih trebate je njihov cilj u podučavanju studenata. Putem *sin-online* (program gdje svaki student ima svoj account i na njemu nalazi sve potrebne materijale koje profesori uploadaju i koje je potrebno pročitati uz knjige, svoj timetable za predavanja, ocjene, mailove, i svoje *upload paper-e* – naime, svaki rad koji treba napisati ima svoj deadline do kojeg ga se može uploadati na stranicu, te prolazi kroz fraud-check i tek onda bude poslan profesoru). Iznenadila sam se i time što su nas, exchange studente, nizozemski studenti i više nego dobro prihvatili. Stekla sam mnogo prijatelja iz Nizozemske i u niti jednom trenutku nisam se osjetila izdvojenom, štoviše, mi smo im bili jako zanimljivi i družili smo se i izvan predavanja. Također, profesori ne rade razliku između *exchange*, *masters* i domaćih studenata što me posebno oduševilo, iako su očekivanja bila vrlo visoka, posebice zato jer sam svojevrijedno odlučila slušati masters program iz European and Public International Law, dok su moji prijatelji više-manje slušali lakše *bachelors* programe, pa su mi nadijevali i nadimak štreberice. Ponekad je bilo teško uskladiti „masters način učenja“ s „erasmus načinom života“, ali uspjela sam ne propustiti skoro niti jednu zabavu, a položila sam sedam ispita sa ocjenama 9,8 i 7 – dakle, moguće je!

Osim svega već rečenoga istaknula bih još i da je bilo predivno živjeti u jednoj tako „sređenoj državi“ poput Nizozemske te putovanja – iz europskih zemalja sve je puno dostupnije tako da sam proputovala gotovo cijelu Nizozemsku, bila sam i u Belgiji i Njemačkoj, a posjetila sam i prijatelja koji studira već tri godine u Firenzi, ali mi se tek sada pružila prilika posjetiti ga zahvaljujući jednoj low-cost kompaniji poznatoj po nehumanom odnosu prema klijentima, ali i povratnim zrakoplovnim kartama po 15 eura.

Sve u svemu, doživljaje, a pogotovo osjećaje teško je staviti na papir. Morate to iskusiti da bi znali o čemu pričam jer ovako, na papiru, sve izgleda mnogo šturije nego što jest. S obzirom da već pet godina živim bez roditelja u Zagrebu ne mogu reći ono što bi većina studenta rekla – da ih je Erasmus naučio samostalnosti, ali sve ostalo vrijedi i za mene – naučila sam mnogo sama o sebi, o životu, o prijateljstvu, jezik sam gotovo i usavršila (i dan danas još znam sanjati na engleskom, vjerovali ili ne), količina znanja i način učenja koji sam tamo stekla su neprocijenjivi, a kulturološki nisam iskusila samo Nizozemsku nego i dio kulture svake države iz koje su mi bili prijatelji. Na kraju svega, kako kaže glavni glumac Španjolskog apartmana – „*I'm him, and I'm her, and I'm him, and I'm her...*“

Nakon muka poznatih kao „Kako strpati 6 mjeseci života u jednu torbu od 20 kilograma?“ Vratila sam se u Zagreb i jedino što sam prijateljima mogla reći: „Bilo je neopisivo, i ne tražite me da doživljaje pokvarim riječima.“ Sada, nakon mjesec dana lagane post-erasmus depresije vrijeme je za osvajanje novih horizonata, a ovim putem iskoristila bih priliku i zahvalila svima koji su mi na bilo koji način pomogli ili bar poduprijeli u ostvarivanju ovog sna – nadležnim osobama za program Erasmus, svim profesorima na Erasmus University-u, svom ocu, sestri i svim prijateljima koje neću imenovati jer oni sami znaju koji su.

I na kraju, moja poruka svima je – *Go for it! Carpe diem!*

Jož, da, zaboravila sam odgovoriti na pitanje tko je uopće Erasmo Rotterdamski – kao i svaki Erasmus student i dalje ne znam točno.

